

Univerzita Karlova
Právnická fakulta
Katedra práva životního prostředí

Posudek oponenta disertační práce

Autor disertační práce: Mgr. Lenka Hlaváčová

Název práce: Účast veřejnosti na rozhodovacích procesech v rámci ochrany životního prostředí

Školitel: doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

Oponent: doc. JUDr. Ivana Průchová, CSc.

Aktuálnost zpracovávaného tématu, cíl disertační práce

Téma disertační práce lze považovat za mimořádně aktuální a dlouhodobě analyzované nejen v rovině doktrinní, ale i v rovině analýzy nadnárodní i národní právní úpravy a aplikační praxe s důrazem na zhodnocení její efektivity. Hodnotné je i rozhodnutí autorky efektivity české právní úpravy „poměřit“ srovnáním s právní úpravou ve Velké Británii a Irsku. Práce neobsahuje podrobné vymezení konkrétních výzkumných otázek, ale z cíle vymezeného v úvodu práce a z uvedených metod zpracování práce je zřejmé, kam autorka zpracováním práce směřuje. Na posuzované práci považuji zdůraznit, že její pojetí je původní a celou práci prolíná analýza směřující k formulování kritických a odůvodněných závěrů. Autorce se podařilo vytvořit dílo, které nejenže navazuje na poměrně četné odborné výstupy (monografické, časopisecké) věnované problematice účasti veřejnosti na rozhodovacích procesech v oblasti životního prostředí, ale i přináší nové pohledy. Jde tak nesporně o dílo přínosné pro rozvoj vědy práva životního prostředí i inspirující zdroj pro interpretaci právní úpravy a též pro eventuální změny v českém právním řádu *de lege ferenda* (byť samozřejmě ne se všemi názory a návrhy se oponentka ztotožňuje, což nikterak nesnižuje hodnotu posuzované práce, právě naopak).

Struktura a obsah práce

Předložená disertační práce (celkový rozsah 299 stran) je rozdělena (kromě úvodu a závěru) do šesti dále vnitřně logicky strukturovaných kapitol. Autorka postupuje od řešení pojmových otázek (kapitola 1.1) k analýze role a forem a účasti veřejnosti, a to s využitím vhodně volených klasifikací (kapitoly 1.2 až 1.4). Návazně je pozornost autorky zaměřena na vymezení mezinárodního a unijního právního rámce (kapitola 2). Analýza české právní úpravy je předmětem kapitoly 3., přičemž vhodně je vlastní analýza jednotlivých případů a forem účasti veřejnosti v českém právním řádu zasazena do úvodního pojednání o vlivu Aarhuské úmluvy a též na ukotvení možností zapojení veřejnosti do postupů/procesů/řízení

v oblasti životního prostředí v ústavním pořádku České republiky. Systematika analýzy jednotlivých projevů účasti veřejnosti v českém právním řádu, kterou autorka zvolila v kapitole 3.3. patří dle mého svému pojetí k „tradičním“. Aniž bych detailně hodnotila obsah dílčích subkapitol, navrhuji, aby autorka specifikovala u obhajoby, která „řízení“ uvedená v této kapitole považuje za speciální správní řízení a proč, a to i s využitím závěrů vědy správního práva procesního. Za cennou lze nesporně považovat kapitolu 3.4, v níž autorka analyticky a kriticky hodnotí současnou právní úpravu stěžejních institutů a problémů souvisejících se zajištěním účasti veřejnosti v České republice, resp. s využitím relevantních zdrojů vě. reprezentativní judikatury poukazuje na jejich limity. Jak bylo uvedeno výše, věnuje autorka poměrně důkladnou pozornost i vybrané zahraniční právní úpravě, jmenovitě ve Velké Británii a Irsku. Systematicky se – pokud je to možné – drží kritérií, která uplatnila již dříve při analýze české právní úpravy. Cenné jsou nejen pasáže deskriptivního rázu, ale zejména ty pasáže těchto kapitol, kde autorka právní úpravu ve Velké Británii a Irsku hodnotí. Za mimořádně kvalitní považuji kapitolu 6., v níž autorka v návaznosti na analýzu v předchozích kapitolách formuluje závěry a klade i otázky k diskusi. Za zřetelný hodný v rámci diskuse u obhajoby disertační práce považuji názor autorky, vyjadřující její přesvědčení, že by bylo vhodné diskusi a analýzu v českém prostředí cílit k úvahám o vhodnosti vytvoření ve vztahu k právní úpravě účasti veřejnosti „jednotlivého předpisu“ (byť sama poukazuje na to, že ani ve Velké Británii, ani v Irsku, v jejichž právních úpravách hledala inspiraci, takový právní předpis není).

Velmi kladně hodnotím, že autorka v celé práci dílčí závěry přehledně shrnuje v závěru jednotlivých kapitol. Co se týká metod zpracování, využívá autorka při zpracování své práce metodu deskripce a analýzy a též významně – jak již bylo uvedeno výše – metodu komparativní. Pasáže, v kterých představuje jak zahraniční, tak českou právní úpravu, nejsou zdaleka toliko popisem zkoumaných jevů, ale solidním analytickým náhledem na jejich podstatu a poukazem na jejich klady či nedostatky.

Konkrétní připomínky

Přiznám, že nesdílím přesvědčení autorky o potřebě zakotvit účast veřejnosti v „jednotlivém“ právním předpisu – a to právě pro pestrost možných forem účasti veřejnosti v rozmanitých procesech/postupech/řízeních. Představit by si snad bylo možno konkretizaci ukotvení obecného principu/zásady účasti veřejnosti v rovině české právní úpravy v zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Navrhuji, aby autorka u obhajoby blíže představila alespoň základní teze, na kterých by měl být dle její představy „jednotlivý právní předpis“ postaven.

Jazyková a formální úroveň

Posuzovaná práce splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce. Stylisticky je práce na kvalitní úrovni, ve svých závěrech je autorka formulačně přesná a srozumitelná. Autorka

vhodně zvolené a rozsáhlé vyhledané použité zdroje cituje v poznámkovém aparátu a v závěrečném seznamu použitých zdrojů.

Závěr

Posuzovaná disertační práce Mgr. Lenky Hlaváčové odpovídá požadavkům kladeným na disertační práce z oboru právo životního prostředí. Autorka jejím zpracováním prokázala schopnost samostatné tvůrčí vědecké práce.

Předloženou **disertační práci Mgr. Lenky Hlaváčové** proto v souladu s čl. 82 Pravidel pro organizaci studia na PF UK **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu.

Náměty a otázky k obhajobě:

K ústní obhajobě navrhuji, aby se autorka věnovala

- 1) Konkretizaci tezí, z nichž by měl podle jejího názoru vycházet věcný záměr „jednotícího“ zákona upravujícího účast veřejnosti na rozhodovacích procesech/postupech/řízeních v oblasti životního prostředí.
- 2) Zamyslela se nad povahou a předmětem řízení o pozemkových úpravách a uvedla, jakou roli veřejnosti v něm přiznává současná právní úprava a jak tuto právní úpravu hodnotí,

V Brně dne 9. září 2020

doc. JUDr. Ivana Průchová, CSc.